

ДРОГОБИЦЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ІВАНА ФРАНКА

СИЛАБУС

навчальної дисципліни «Проблеми сучасного музикознавства»
2023-2024

1. Опис навчальної дисципліни

Ступінь вищої освіти – третій освітньо-науковий (доктор філософії)

Галузь знань – 02 Культура і мистецтво

Спеціальність – 025 Музичне мистецтво

Освітня програма – Музичне мистецтво

Загальний обсяг дисципліни – (в кредитах ЄКТС) 3 кредити

Статус дисципліни – обов'язкова

Факультет – початкової освіти та мистецтва

Кафедра – вокально-хорового, хореографічного та образотворчого мистецтва

Курс – 1; **семестр** – 2; **вид підсумкового контролю** – екзамен

Мова навчання – українська.

Види занять: лекції та семінарські

Методи навчання: наукового пізнання, пошуковий, аналізу і синтезу, дискусійний.

Форми навчання: денна, вечірня, дистанційна

Лінк на дисципліну: <https://dspu.edu.ua/science/departments/graduate-school/metodic-materials/music-art/2023-%d1%80%d1%96%d0%ba/>

Розподіл годин за видами робіт

Форма навчання	Курс	Семестр	Загальний обсяг дисципліни Кредити ЄКТС	Кількість годин						Курсова робота	Вид семестрового контролю	
				Аудиторні заняття					Самостійна робота		Залік	Екзамен
				Разом	Лекції	Лабораторні роботи	Практичні заняття	Семінарські заняття				
Денна, Вечірня	I	2	3/90	30	14			16	60	–	–	+

2. Викладач

Бермес Ірина Лаврентіївна i.bermes@dspu.edu.ua 0975012313	доктор мистецтвознавства, професор кафедри вокально-хорового, хореографічного та образотворчого мистецтва
--	---

3. Характеристика навчальної дисципліни

Метою дисципліни є поглиблення знань про розвиток сучасної музичної науки.

Результати навчання. Знання специфіки музики як виду мистецтва; логіки розвитку музичних стилів, жанрової палітри музичних творів; розуміння проблем розвитку сучасного музичного мистецтва; здатність до розуміння взаємозв'язку між сферою теорії та практики музичного мистецтва; впливу світоглядних орієнтирів суспільства на розвиток музики як виду мистецтва.

Компетентності.

Загальними компетентностями вивчення курсу «Проблеми сучасного музикознавства» є:

- Здатність до розуміння та глибокого аналізу світоглядного кола системних питань та соціокультурних явищ; аналізу міждисциплінарних процесів; реалізації власного творчо-мистецького потенціалу в наукове дослідження.

Фахові компетентності:

- Здатність доцільно застосовувати новітні музикознавчі концепції, пояснювати сучасні культурні явища і процеси; усвідомлювати взаємозв'язки та взаємозалежності між усіма елементами теоретичних та практичних знань музичного мистецтва.

- Здатність до розуміння музики як мистецтва, системи мислення, проблем музичної творчості, музичної герменевтики, осмислення питань про походження, сутності музики; музики як цінності життя, онтологічних та феноменологічних проблем філософії музики загалом.

Пререквізити дисципліни. Вивчається після таких дисциплін, як: «Філософія як досвід мислення», «Наукова комунікація англійською мовою» та паралельно з дисципліною «Проблеми виконавського музикознавства».

Постреквізити дисципліни. Після вивчення нормативної дисципліни «Проблеми сучасного музикознавства» аспірант опановує вибіркові освітні компоненти циклу професійної підготовки.

4. Програма (зміст основних розділів) дисципліни

Зміст лекційних занять

Тема 1. Музикознавство і гуманітарні науки.

Тема 2. Музикознавство на сучасному етапі.

Тема 3. Музичне джерелознавство: текстологія і медієвістика.

Тема 4. Філософія музики. Музична естетика.

Тема 5. Етномузикологія.

Тема 6. Музична психологія.

Тема 7. Музична соціологія.

Зміст семінарських занять (тематичні блоки)

Тема 1. Семіотика (семіологія) музики

Тема 2. Музична журналістика. Музична критика

Тема 3. Структура сучасного музикознавства

Тема 4. Сфери прикладного музикознавства: лекторська практика

Тема 5. Історія та теорія музики як складові інтегрованого музикознавства

Тема 6. Музикотерапія

Тема 7. Музична інтерпретологія

Тема 8. Напрямки розвитку сучасного музикознавства

5. Місце проведення занять (локація)

Аудиторне навчання: аудиторія № 8 корпус № 4 ДДПУ ім. Івана Франка: вул. І. Франка, буд 11.

Дистанційне навчання: відео-конференція (ідентифікатор персональної конференції ID: 2309257925 Passcode:2020)

6. Інформація про консультації

Консультації з дисципліни проводяться в обумовлений завчасно час з викладачем, у телефонному режимі або ж через електронну пошту.

7. Система оцінювання

Оцінювання знань аспірантів відбувається згідно з видами навчальної роботи, які зобов'язаний виконати кожен аспірант:

– участь у семінарському занятті (доповідь на одне із питань плану заняття, доповнення до доповідей за іншими питаннями плану заняття, участь у дискусії за темою заняття);

– співбесіда з лектором (фронтальна перевірка компетентності аспіранта);

– екзамен.

Критерієм аналізу якості виконання завдань та його усне викладення є максимально влучна добірка наукової інформації з переведення у форму суджень чи тверджень.

Оцінювання знань методом співбесіди з лектором визначає рівень компетентності аспіранта: обізнаності щодо змісту навчальної дисципліни; набутих знань і умінь.

Співбесіда з лектором проводиться в кінці семестру. Семестрова підсумкова оцінка визначається як сума балів з усіх видів навчальної роботи. Оцінка виставляється за шкалами оцінювання: стобальною, національною і ЄКТС.

Розподіл балів між поточним контролем та підсумковим контрольним заходом (екзаменом):

Поточна успішність			Екзамен	
Семінарські заняття	Співбесіда з лектором	Сума	$S_{\text{відс}}$ 100	
60	40	$S_{\text{пот}}$ 100		
Ваговий коефіцієнт			0,6	0,4

Відповіді на семінарських заняттях оцінюються за чотирибальною шкалою.

Результат за 100-бальною шкалою обчислюється за формулою $x = \frac{A \cdot K}{n \cdot 5}$, де А – сума усіх поточних оцінок за чотирибальною шкалою при вивченні дисципліни, включаючи оцінки “2”, n – кількість цих оцінок (не менше трьох), $\frac{A}{n}$ – середня

оцінка, K – максимальна кількість балів, які аспірант може отримати за усні відповіді. Якщо середня оцінка за відповіді на практичних заняттях $\frac{A}{n} \leq 2,5$, то кількість балів x дорівнює нулю.

Дисципліна вивчається впродовж одного семестру і завершується екзаменом. Сумарна кількість балів з дисципліни знаходиться за формулою.

$$S_{\text{сум}} = 0,6 \cdot S_{\text{пот сев}} + 0,4 \cdot S_{\text{підс}}$$

де $S_{\text{пот}}$ – кількість балів за поточний контроль.

$S_{\text{підс}}$ – кількість балів за підсумковий контроль (екзамен).

Екзамен за талоном № 2 і K проводиться перед комісією в усній формі з оцінюванням за стобальною шкалою.

8. Питання до підсумкового контролю

1. Структура музикознавства.
2. Зв'язок музикознавства з іншими науками.
3. Завдання музичної науки.
4. Специфіка музики як виду мистецтва.
5. Структура історичного музикознавства.
6. Структура теоретичного музикознавства.
7. Актуальні завдання сучасного музикознавства.
8. Музичне джерелознавство, його галузі і завдання.
9. Текстологія як наука. Вчений-текстолог, його завдання.
10. Українська етномузикологія у світлі досліджень С. Грици, А. Іваницького.
11. Становлення музичної психології у концепції Е. Курта.
12. Психологія музичної діяльності як напрямок музичної психології.
13. Співвідношення «музика – слухач» як об'єкт музичної соціології.
14. Напрямки сучасної музичної соціології.
15. Рецензія як найбільш поширений музично-критичний жанр.
16. Медієвістика і палеографія: сутність і відмінні риси.
17. Музична критика, її функції та завдання.
18. Наукові підходи сучасного українського музикознавства.
19. «Авторське музикознавство»: сутність.
20. Музикознавство і музична діяльність.

9. Політика дисципліни (система вимог до здобувача освіти).

Вона визначається системою вимог щодо повноцінного засвоєння предметного змісту дисципліни та ґрунтується на засадах академічної доброчесності: систематичного відвідування лекційних занять; участі у семінарських заняттях або їх відпрацювання у письмовій формі у разі відсутності; відповідального ставлення до вимог щодо самостійної роботи та ознайомлення з матеріалами для читання (джерелами інформації).

10. Рекомендовані джерела інформації

Основні:

1. Граб У. Музикологія як університетська дисципліна: Львівська

- музикологічна школа Адольфа Хибінського (1912–1941). Львів: УКУ, 2009. 178 с.
2. Зінкевич О., Чекач Ю. Музична критика. Теорія та методика : навч. посібник. Чернівці : Книги – ХХІ, 2007. 424 с.
 3. Калениченко А. Напрями, стилі, течії та естетичні ситуації в українській музиці. *Українське мистецтвознавство*. Київ : ІМФЕ, 2009. Вип. 9. С. 106–112.
 4. Кияновська Л. Музична антропологія і її перспективи в сучасній гуманістичній науці. *Вісник Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв*. 2019. № 1. С. 231–235.
 5. Кияновська Л. Сильова еволюція галицької музичної культури ХІХ–ХХ ст. : монографія. Тернопіль: Астон, 2000. 339 с.
 6. Корній Л. Деякі теоретичні питання музично-історичного джерелознавства. *Українське музикознавство: науково-методичний збірник*. 2006. Вип. 35. С. 5–14.
 7. Козаренко О. Феномен української національної музичної мови. Львів : Наукове товариство ім. Т. Шевченка, 2000. 286 с.
 8. Кононова М. Виконавська рефлексія як об'єкт дослідження сучасного музикознавства. *Науковий вісник НМАУ ім. П. І. Чайковського*. Київ, 2012. Вип. 103. С. 38–48.
 9. Котляревський І. Музично-теоретична україністика. *Українське музикознавство*. Київ, 1998. Вип. 28. С. 9–12.
 10. Котляревский И. Системы западноевропейского музыкознания. Київ, 1983. 158 с.
 11. Кулик Р. Музикознавство і музична критика. *Історія української музики. Кінець ХІХ – початок ХХ ст.* Київ : Наукова думка, 1990. Т. 3. С. 386–403.
 12. Маркова О. Герменевтичний зріз музичної культурної соціології. *Вісник національної академії керівних кадрів культури і мистецтв*. 2019. № 1. С. 235–241.
 13. Мельник Л. Музична журналістика: теорія, історія, стратегії. На

прикладях із щоденної преси Львова від початків до сьогодення: монографія. Львів : ЗУКЦ, 2013. 383 с.

14. Муха А. Музикознавство. *Історія української музики. 1917-1941*. Київ : Наукова думка, 1992. Т. IV. С. 519–543.

15. Немкович О. Основні тенденції розвитку української музикознавчої науки в 1960–1980-ті рр. *Теоретичні та практичні питання культурології*. Мелітополь, 2004. Вип. 15. С. 3–16.

16. Немкович О. Передумови формування науково-дослідної галузі українського музикознавства у другій половині ХІХ – на початку ХХ ст. *Українське музикознавство*. Київ, 2002. Вип. 31. С. 67–81.

17. Немкович О. Предмет українського історичного музикознавства кінця ХІХ – 20-х рр. ХХ ст. *Українське музикознавство*. Київ, 2001. Вип. 30. С. 15–33.

18. Немкович О. Українське музикознавство ХХ ст. як система наукових дисциплін. Київ : ТОВ “Вид-во “Сталь”, 2006. 534 с.

19. Редя В. Лекторський практикум музикознавця: хрестоматія. Київ : НАКККіМ, 2015. 136 с.

20. Рожок В. Культурологія – музикознавство: нові аспекти дослідження. *Часопис НМАУ ім. П. І. Чайковського*. 2008. № 1 (1). С. 7–16.

21. Самойленко О. До проблеми предметно-методичних тенденцій сучасного українського музикознавства. *Музична україністика: сучасний вимір* : зб. наук. праць на пошану музикознавця, доктора мистецтвознавства, професора М. П. Загайкевич / Ред.-упор. А. Терещенко. Київ : ІМФЕ ім. М. Т. Рильського, 2009. Вип. 4. С. 139–144.

22. Самойленко А. Інтердисциплінарні тенденції сучасного музикознавства. *Науковий вісник НМАУ ім. П. І. Чайковського*. 2003. Вип. 29. С. 64–79.

23. Самойленко О. Музикознавство з позиції культурологічної діалогістики. *Наукові записки 16 культурологічного семінару*. Київ,

2002. Вип. 2 (Мистецтвознавчі аспекти славістики). С. 108–115.

24.Самойленко О. Наукові обриси сучасного українського музикознавства. *Мистецтвознавство України*: зб. наук. праць. Київ, 2010. Вип. 11. С. 38–45.

25.Самойленко О. Часові епістеми музики і темпоральні категорії історичного музикознавства. *Часопис Національної музичної академії України ім. П. І. Чайковського*. 2017. № 3 (36). С. 99–109.

26.Шаповалова Л. Интерпретология как интегративная наука. *Проблеми взаємодії мистецтва, педагогіки та теорії і практики*. Харків : ХНУМ ім. І. Котляревського, 2013. Вип. 46. С. 289–300.

Додаткові:

27.Коханик И. Проблема музикального стиля и стилеобразования в контексте постмодернизма. *Науковий вісник Одеської муз. академії ім. А. Нежданової*. Одеса, 2003. Вип. 4. Кн. 2. С. 35–41.

28.Москаленко В. Лекции по музыкальной интерпретации. Киев, 2012. 272 с.

29.Самойленко А. Музыковедение и методология гуманитарного знания. Проблема диалога: Монография. Одесса : Астропринт, 2002. 244 с.

30.Сюта Б. Основы парамузикознавства : монографія. Київ : Видавничий дім Дмитра Бураго, 2010. 158 с.

31.Шаповалова Л. Апология когнитивного музыковедения. *Мир музыки*. Баку : Издание Бакинской консерватории, 2013. № 1. С. 49–55.

32.Шип С. Музична форма: від звуку до стилю. Київ : Заповіт, 1998. 364 с.

8. Інформаційний ресурс

33. Коменда О. Поняття жанру в сучасному музикознавстві [Електронний ресурс]. Режим доступу

[http://dspace.nbuv.gov.ua/bitstream/handle/123456789/39411/11-](http://dspace.nbuv.gov.ua/bitstream/handle/123456789/39411/11-komenda.pdf?sequence=1)

[komenda.pdf?sequence=1](http://dspace.nbuv.gov.ua/bitstream/handle/123456789/39411/11-komenda.pdf?sequence=1)